

sekcja 1. IDENTYFIKACJA SUBSTANCJI / MIESZANINY I IDENTYFIKACJA PRZEDSIĘBIORSTWA

1.1 Identyfikator produktu:	WIM FUGA
1.2 Istotne zidentyfikowane zastosowania mieszanki oraz zastosowanie odradzane:	Elastyczna zaprawa do spoinowania, o zmniejszonej absorpcji wody przeznaczona jest do spoinowania każdego rodzaju płytek ceramicznych ściennych i podłogowych, gresu, klinkieru i kamienia naturalnego. Nadaje się do stosowania wewnątrz i na zewnątrz dla spoin o szerokości 0 -15 mm. Zalecana do spoinowania płytek ułożonych na balkonach, tarasach, elewacjach, ogrzewaniu podłogowym oraz płytach gipsowo-kartonowych. Specjalna dla wilgotnych i mokrych pomieszczeń (np. kabiny natryskowe, łazienki, kuchnie). <i>Szczegółowe informacje dotyczące zastosowania, właściwości oraz sposobu użycia zaprawy znajdują się w karcie technicznej / katalogu produktów.</i> <i>Zastosowania niewymienione w dokumentach firmy WIM Sp. z o.o. należy wcześniej skonsultować z przedstawicielem firmy.</i>
1.3 Dane dotyczące dostawcy karty charakterystyki:	WIM Sp. z o.o. ul. Wronia 61/63; 97-300 Piotrków Trybunalski Telefon: +48 44 744 12 50 Fax: +48 44 744 12 59 Osoby odpowiedzialne za karty charakterystyki: msds@atlas.com.pl
1.4 Numer telefonu alarmowego:	112 – numer alarmowy z telefonu komórkowego i stacjonarnego 999 – pogotowie ratunkowe 998 – straż pożarna 997 – policja 800 168 083 – telefon czynny od poniedziałku do piątku między 8:00-16:00 w pozostałych godzinach informacje odbiera automat.

sekcja 2. IDENTYFIKACJA ZAGROZEŃ

2.1 Klasyfikacja mieszanki:	Piktogram: GHS07, GHS05 Hasło ostrzegawcze: NIEBEZPIECZENSTWO STOT SE3: H335 <i>Może powodować podrażnienie dróg oddechowych.</i> Skin Irrit. 2: H315 <i>Działa drażniąco na skórę.</i> Eye Dam. 1: H318 <i>Powoduje poważne uszkodzenie oczu.</i> Skin Sens. 1: H317 <i>Może powodować reakcje alergiczne skóry.</i>
2.2 Elementy oznakowania	<div style="text-align: center;"> </div> <p>P102 <i>Chronić przed dziećmi.</i> P261 <i>Unikać wdychania pyłu.</i> P280 <i>Stosować rękawice ochronne/odzież ochronną/ochronę oczu /ochronę twarzy.</i> P303 + P361 + P353 <i>W PRZYPADKU KONTAKTU ZE SKÓRĄ (lub z włosami): Natychmiast usunąć/zdjąć całą zanieczyszczoną odzież. Spłukać skórę pod strumieniem wody/prysznicem.</i> P333 + P313 <i>W przypadku wystąpienia podrażnienia skóry lub wysypki: Zasięgnąć porady/zgłosić się pod opiekę lekarza.</i> P305 + P351 + P338 <i>W PRZYPADKU DOSTANIA SIĘ DO OCZU: Ostrożnie płukać wodą przez kilka minut. Wyjąć soczewki kontaktowe, jeżeli są i można je łatwo usunąć. Nadal płukać.</i></p>

	<p>ETYKIETA:</p> <div style="border: 1px solid black; padding: 10px; margin: 10px 0;"> <p style="text-align: center;">NIEBEZPIECZEŃSTWO</p> <p>Zawiera cement. Może powodować podrażnienie dróg oddechowych. Działa drażniąco na skórę. Powoduje poważne uszkodzenie oczu. Może powodować reakcję alergiczną skóry.</p> <p>Chronić przed dziećmi. Unikać wdychania pyłu. Stosować rękawice ochronne/odzież ochronną/ochronę oczu/ochronę twarzy. W PRZYPADKU KONTAKTU ZE SKÓRĄ (lub z włosami): Natychmiast usunąć/zdjąć całą zanieczyszczoną odzież. Spłukać skórę pod strumieniem wody/prysznicem. W przypadku wystąpienia podrażnienia skóry lub wysypki: Zasięgnąć porady/zgłosić się pod opiekę lekarza. W PRZYPADKU DOSTANIA SIĘ DO OCZU: Ostrożnie płukać wodą przez kilka minut. Wyjąć soczewki kontaktowe, jeżeli są i można je łatwo usunąć. Nadal płukać.</p> </div>
2.3 Inne zagrożenia:	<ul style="list-style-type: none"> • Zgodnie z załącznikiem XIII Rozporządzenia REACH w sprawie PBT oraz vPvB, mieszanina nie spełnia kryteriów PBT ani vPvB. • Ze względu na swoją postać – pył, produkt może mechanicznie podrażniać oczy i układ oddechowy.

sekcja 3. SKŁAD / INFORMACJA O SKŁADNIKACH

3.1 Substancje:	Nie dotyczy			
3.2 Mieszanki:	Mieszanka białego cementu portlandzkiego i glinowego, kruszyw wapiennych i dolomitowych, dodatków oraz pigmentów nieorganicznych.			
3.2.1a Niebezpieczne składniki:	Nazwa	Nr	Zawartość	Klasyfikacja i oznakowanie (patrz pkt.16)
	Klinkier portlandzki biały	CAS: 65997-15-1 WE: 266-043-4 Rejestracyjny: 02-2119682167-31-xxxx	>10%, <39%	STOT SE 3 H335 Skin Irrit. 2 H315 Eye Dam. 1 H318 Skin Sens. 1 H317
	Mrówczan wapnia	CAS: 544-17-2 WE: 208-863-7 Rejestracyjny: 01-2119486476-24-xxxx	>0,1%, <1%	STOT SE 3 H335 Skin Irrit. 2 H315 Eye Dam. 1 H318
	Pyły z produkcji cementu portlandzkiego	CAS: 68475-76-3 WE: 270-659-9 Nr rej. 01-2119486767-17-XXXX	>0,1%, <0,3%	STOT SE 3 H335 Skin Irrit. 2 H315 Eye Dam. 1 H318 Skin Sens. 1 H317
	Wodorotlenek wapnia	CAS: 1305-62-0 EINECS: 215-137-3 Rejestracyjny: 01-2119475151-45-xxxx	<0,1%, >1%	Eye Dam. 1 H318
3.2.1b Substancje z określoną na poziomie Unii Europejskiej wartością najwyższego dopuszczalnego stężenia w środowisku pracy	Krzemionka krystaliczna frakcja respirabilna [14808-60-7] Dolomit [16389-88-1] Pigment w zależności od koloru mieszanki: <ul style="list-style-type: none"> • Tlenki żelaza [1309-37-1] • Tytan [7440-32-6] i jego związki – w przeliczeniu na Ti • Pyły ditlenku tytanu zawierające wolną krystaliczną krzemionkę poniżej 2% i nie zawierające azbestu [13463-67-7] • Kadm [7440-43-9] i jego związki nieorganiczne – w przeliczeniu na Cd • Chrom metaliczny [7440-47-3] i związki chromu (III) • Miedź [7440-50-8] i jej związki – w przeliczeniu na Cu 			
3.2.1c Substancje trwałe, wykazujące zdolność do	Zgodnie z załącznikiem XIII Rozporządzenia REACH w sprawie PBT oraz vPvB, mieszanina nie spełnia kryteriów PBT ani vPvB.			

Wydanie 4.1

bioakumulacji i toksyczne lub bardzo trwałe i wykazujące bardzo dużą zdolność do bioakumulacji.	
Inne informacje:	<ul style="list-style-type: none"> • Do klasyfikacji produktu przyjęto rzeczywistą zawartość składników niebezpiecznych, pełna treść zwrotów H znajduje się w sekcji 16. • Okres przechowywania produktu w warunkach zgodnych z sekcją 7, wynosi 15 miesięcy od daty produkcji umieszczonej na opakowaniu. • Zawartość rozpuszczalnego chromu (VI) w gotowej masie wyrobu wynosi <0,0002%. • W przypadku klinkieru cementu portlandzkiego nr. rejestracji Reach nie ma zastosowania – ze względu na wyłączenie z obowiązku rejestracji na mocy art.2 ust.7 lit.B oraz załącznika V, pkt. 10 rozporządzenia Reach.

sekcja 4. ŚRODKI PIERWSZEJ POMOCY

4.1 Opis środków pierwszej pomocy	<p>Efekt działania produktów o odczynie alkalicznym na żywe tkanki, w przeciwieństwie do kwasów, zawsze jest opóźniony, dlatego nie należy dopuszczać do długotrwałego i bezpośredniego kontaktu suchej bądź gotowej mieszanki ze skórą, oczami czy drogami oddechowymi.</p> <p>Po wdychaniu: Osobę poszkodowaną wyprowadzić na świeże powietrze i obserwować, w razie konieczności (stałe podrażnienie, kaszel) wezwać pomoc medyczną. Gardło oraz kanały nosowe powinno się oczyścić z pyłu samoczynnie.</p> <p>Po kontakcie ze skórą: Zdjąć zanieczyszczoną odzież i spłukać skórę dokładnie wodą. W przypadku wystąpienia jakichkolwiek podrażnień, oparzeń skontaktować się z lekarzem.</p> <p>Po kontakcie z oczami: Nie trzeć oczu. Wyjąć soczewki kontaktowe. Natychmiast opłukać dużą ilością wody przez minimum 20 min, podczas płukania trzymać oczy szeroko otwarte. Unikać płukania oka niezanieczyszczonego. Używać wody izotonicznej (0,9% NaCl). Konieczna konsultacja okulistyka.</p> <p>Po połknięciu: Nie wywoływać wymiotów. Osobie nieprzytomnej lub półprzytomnej nie podawać nic do picia, jeśli osoba jest przytomna, przepłukać usta wodą i podać dużą ilość wody do picia. Niezwłocznie skonsultować się z lekarzem.</p>
4.2 Najważniejsze ostre i opóźnione objawy oraz skutki narażenia	<p>Efekt działania produktów o odczynie alkalicznym na żywe tkanki, w przeciwieństwie do kwasów, zawsze jest opóźniony, dlatego nie należy dopuszczać do długotrwałego i bezpośredniego kontaktu suchej bądź gotowej mieszanki ze skórą, oczami czy drogami oddechowymi. Należy przestrzegać uwag dotyczących bezpieczeństwa i użytkowania zamieszczonych na etykiecie. Natychmiast usuwać produkt za skóry, oczu i śluzówek, co pozwoli zapobiec wszelkim opóźnionym skutkom narażenia.</p>
4.3 Wskazania dotyczące wszelkiej natychmiastowej pomocy lekarskiej i szczególnego postępowania z poszkodowanym	<p>W przypadku wystąpienia jakichkolwiek niepokojących objawów wezwać natychmiast pomoc medyczną, pokazać kartę charakterystyki, opakowanie lub etykietę. Nie dopuszczać do stwardnienia zaprawy, natychmiast spłukać/przemyć. W przypadku kontaktu z oczami lub śluzówkami wskazana jest konsultacja medyczna. Ze względu na właściwości drażniące produktu, wskazany jest dostęp do bieżącej wody. W przypadku wielokrotnego lub długotrwałego kontaktu ze skórą stosować kremy ochronne.</p>

sekcja 5. POSTĘPOWANIE W PRZYPADKU POŻARU

W przypadku powstania pożaru należy niezwłocznie przystąpić do jego gaszenia przy użyciu wszystkich dostępnych środków gaśniczych, zaalarmować osoby będące w strefie zagrożenia i wezwać straż pożarną (patrz: sekcja 1.4), podając niezbędne informacje umożliwiające rozpoczęcie akcji przeciwpożarowej (podać: gdzie powstało zdarzenie - dokładny adres, co się pali lub jaki rodzaj zagrożenia zaistniał, czy istnieje zagrożenie dla życia ludzkiego, nr telefonu, z którego się alarmuje oraz swoje imię i nazwisko). Do czasu przybycia straży pożarnej kierowanie akcją obejmuje specjalnie do tej funkcji powołana osoba, która niezwłocznie rozpoczyna ewakuację osób. Każdy pracownik powinien posiadać informacje na temat zagrożeń pożarowych na jego stanowisku pracy i w najbliższym otoczeniu. Stanowisko pracy powinno być utrzymane w należytym porządku. Materiały łatwopalne nie mogą znajdować się w pobliżu urządzeń elektrycznych, grzejników czy innych źródeł ognia.

5.1 Środki gaśnicze	Odpowiednie środki gaśnicze: Wszystkie typy środków gaśniczych Niewłaściwe środki gaśnicze: Brak
5.2 Szczególne zagrożenia związane z substancją lub mieszaniną	Nie istnieje żadne szczególne zagrożenie związane z właściwościami samego produktu, produktów spalania, lub powstających gazów.
5.3 Informacje dla straży pożarnej	W każdej akcji strażak poprzez kontakt z niebezpiecznymi substancjami i żywołem narażony jest na urazy ciała. Dlatego niezbędne jest profesjonalny sprzęt ochronny. Podstawą wyposażenie jest hełm, który chroni głowę strażaka. Zbudowany z odpowiednich włókien i cechujący się dużą wytrzymałością. Oczy oraz twarz powinna chronić osłona twarzy zbudowana z poliwęglanu. Kark powinien być osłonięty specjalnym płatem materiału. W szczególnych przypadkach strażak może założyć pod kask kominiarkę niepalną, która ochroni go przed wysokimi temperaturami. Odpowiednie ubranie specjalistyczne z materiału zapewniającego ochronę przed ogniem, uszkodzeniami mechanicznymi i przemakaniem. W przypadku dużego zapylenia/zadymienia w miejscu pożaru, strażak powinien być zaopatrzony w maskę oddechową, uniemożliwiającą dostanie się pyłów i dymu do układu oddechowego.

sekcja 6. POSTĘPOWANIE W PRZYPADKU NIEZAMIERZONEGO UWOLNIENIA DO ŚRODOWISKA

6.1 Indywidualne środki ostrożności, wyposażenie ochronne i procedury w sytuacjach awaryjnych	Dla osób nie należących do personelu likwidującego skutki awarii Dla osób nie należących do personelu udzielającego pomocy: Należy ostrzec inne osoby znajdujące się w obszarze zagrożenia. Powiedzieć przełożonym o zaistniałej awarii oraz osoby opowiedziane za ochronę środowiska/bhp Zabezpieczyć miejsce awarii. Dla osób likwidujących skutki awarii: Należy ostrzec inne osoby znajdujące się w obszarze zagrożenia. Powiedzieć przełożonym o zaistniałej awarii oraz osoby opowiedziane za ochronę środowiska/bhp Zabezpieczyć miejsce awarii. Przed podjęciem dalszych działań upewnić się odnośnie zagrożeń. Do usuwania awarii przystąpić w odzieży i obuwiu ochronnym oraz odpowiednich środkach ochrony indywidualnej (patrz sekcja 8.2.) Po rozsypaniu suchej mieszaniny (lub rozlaniu mieszaniny zmieszanej z wodą) zebrać do pojemnika a następnie przekazać odpad wyspecjalizowanej firmie. Związany materiał potraktować jako gruz budowlany.
6.2 Środki ostrożności w zakresie ochrony środowiska:	Przeciwdziałanie uwolnieniu większych ilości materiału do środowiska (kanalizacji, wód gruntowych lub powierzchniowych oraz gleby) poprzez zastosowanie kanalizacji bezodpływowej, pozwalając na gromadzenie w przypadku rozszczelnienia bez możliwości przedostania się jej do środowiska (kanalizacja awaryjna, bezodpływowa), zastosowanie zbiorników awaryjnych lub opakowań awaryjnych.
6.3 Metody i materiały zapobiegające rozprzestrzenianiu się skażenia i służące do usuwania skażenia	Odkurzyć powierzchnie, lub zamieść nie wzbijając pyłów. Duże ilości odpadów usuwać zgodnie z obowiązującymi przepisami. Stwardniały pod wpływem wilgoci produkt można traktować jak gruz budowlany.

Wydanie 4.1

oczyszczania:	
6.4 Odniesienia do innych sekcji	Środki ochrony indywidualnej: sekcja 8 Postępowanie z odpadami: sekcja 13

sekcja 7. POSTĘPOWANIE Z SUBSTANCJAMI I MIESZANINAMI ORAZ ICH MAGAZYNOWANIE

7.1 Środki ostrożności dotyczące bezpiecznego postępowania	Podczas przenoszenia unikać wzbijania pyłu. Nie spożywać pokarmów i napojów, nie palić tytoniu. Podczas pracy z produktami na bazie cementu należy unikać noszenia zegarków i pierścionków, oraz innych przedmiotów przylegających do skóry i mogących powodować gromadzenie się zaprawy pod nimi. W przypadku skaleczenia zaprzestać pracy z produktem i opatrzyć ranę.
7.2 Warunki bezpiecznego magazynowania, łącznie z informacjami dotyczącymi wszelkich wzajemnych niezgodności	Przechowywać w zamkniętych oryginalnych i oznakowanych opakowaniach w suchych pomieszczeniach, najlepiej na paletach, nie wystawiać bezpośrednio na działanie promieni słonecznych; przechowywać w suchym, chłodnym i dobrze wentylowanym pomieszczeniu, z dala od niezgodnych materiałów (patrz sekcja 10), napojów i jedzenia. Chronić przed wilgocią – produkt ulega nieodwracalnemu stwardnieniu pod wpływem wilgoci.
7.3 Szczególne zastosowania końcowe	Stosować zgodnie z zasadami bezpieczeństwa i higieny pracy. Zapewnić odpowiednią wentylację szczególnie w pomieszczeniach zamkniętych. Unikać kontaktu ze skórą i oczami. Szczegółowe informacje dotyczące zastosowania, właściwości oraz sposobu użycia zaprawy znajdują się w karcie technicznej / katalogu produktów. Zastosowania niewymienione w dokumentach firmy WIM Sp. z o.o. należy wcześniej skonsultować z przedstawicielem firmy.

sekcja 8. KONTROLA NARAŻENIA I ŚRODKI OCHRONY INDYWIDUALNEJ

8.1 Parametry dotyczące kontroli	W przypadku występowania w mieszaninie składników wymienionych w sekcji 3.2.1 zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 12 czerwca 2018 r. w sprawie najwyższych dopuszczalnych stężeń i natężeń czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy (Dz.U.2018 poz.1286), niezbędne jest prowadzenie monitoringu w środowisku pracy.
• NDS i NDSCh	<p>Pyły cementu portlandzkiego i hutniczego [65997-15-1]:</p> <ul style="list-style-type: none"> - frakcja wdychalna NDS – 6 mg/m³ - frakcja respirabilna NDS – 2 mg/m³ <p>Krzemionka krystaliczna Kwarc [14808-60-7] Krystobalit [14464-46-1]</p> <ul style="list-style-type: none"> - frakcja respirabilna NDS – 0,1 mg/m³ <p><u>Pigment (≤ 6%) w zależności od koloru mieszanki:</u></p> <p>Tlenki żelaza [1309-37-1] – w przeliczeniu na Fe:</p> <ul style="list-style-type: none"> - frakcja respirabilna NDS – 5 mg/m³ / NDSCh – 10 mg/m³ <p>Tytan [7440-32-6] i jego związki – w przeliczeniu na Ti:</p> <ul style="list-style-type: none"> - NDS – 10 mg/m³ - NDSCh – 30 mg/m³ <p>Pyły ditlenku tytanu zawierające wolną krystaliczną krzemionkę poniżej 2% i nie zawierające azbestu [13463-67-7]:</p> <ul style="list-style-type: none"> - frakcja wdychalna NDS – 10 mg/m³ <p>Kadm [7440-43-9] i jego związki nieorganiczne – w przeliczeniu na Cd:</p> <ul style="list-style-type: none"> - frakcja wdychalna NDS – 0,01 mg/m³ - frakcja respirabilna NDS – 0,002 mg/m³ <p>Chrom metaliczny [7440-47-3] i związki chromu (II) i chromu (III) w przeliczeniu na Cr(II) i Cr(III)</p> <ul style="list-style-type: none"> - NDS – 0,5 mg/m³ <p>Miedź [7440-50-8] i jej związki nieorganiczne – w przeliczeniu na Cu:</p> <ul style="list-style-type: none"> - NDS – 0,2 mg/m³
• DSB	Nie dotyczy

Wydanie 4.1

<ul style="list-style-type: none"> • monitoring 	<p>Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 2 lutego 2011 r. w sprawie badań i pomiarów czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy (Dz.U. 2011 nr 33 poz. 166)</p>
<p>8.2 Kontrola narażenia</p>	
<p>8.2.1 Stosowne techniczne środki kontroli</p>	<p>Zapewnić właściwą wentylację pomieszczenia podczas pracy z mieszaniną, oraz środki ochrony indywidualnej. Należy zapewnić dostęp do bieżącej wody i nie dopuszczać do mycia rąk wodą z wiadra używanego do czyszczenia narzędzi.</p>
<p>8.2.2 Indywidualne środki ochrony</p>	
<ul style="list-style-type: none"> • dróg oddechowych 	<p>Jednorazowa półmaska przeciwpyłowa, lub maska z filtrem cząsteczkowym P2 (w przypadku pracy w atmosferze z zawartością pyłu)</p>
<ul style="list-style-type: none"> • rąk 	<p>Rękawice ochronne tekstylne - przy przenoszeniu zapakowanego produktu, rękawice z gumy lub innego nieprzepuszczalnego materiału (czas przebicia powyżej 480 min. zgodne z PN-EN 375) - podczas z pracy z produktem po dodaniu wody. Stosować kremy ochronne do rąk.</p>
<ul style="list-style-type: none"> • oczu i twarzy 	<p>Okulary ochronne z bocznymi osłonami w przypadku prowadzenia prac mogących stanowić zagrożenie dla oczu (mieszanie, wylanie). W przypadku wysokiego zapylenia okulary zamknięte, szczelnie przylegające do twarzy (gogle).</p>
<ul style="list-style-type: none"> • skóry 	<p>Ubranie robocze z długimi rękawami i nogawkami z odpowiednimi zabezpieczeniami przeciw dostaniu się materiału pod ubranie. Nieprzemakalne, długie obuwie robocze.</p>
<p>8.2.3 Kontrola narażenia środowiska</p>	
<p>Nie dopuszczać do zanieczyszczenia produktem odpływów, cieków wodnych i gleby ze względu na możliwy wzrost pH</p>	

sekcja 9. WŁAŚCIWOŚCI FIZYCZNE I CHEMICZNE

<p>9.1 Informacje na temat podstawowych właściwości fizycznych i chemicznych</p>	<p>Wygląd: biały lub barwny proszek Zapach: brak Próg zapachu: mieszanina bezzapachowa, nie ma progów zapachu pH: 8 -11 dla mieszaniny z wodą Temperatura topnienia / krzepnięcia: > 1000 °C Początkowa temperatura wrzenia i zakres temperatur wrzenia: nie ma zastosowania Temperatura zapłonu: nie ma zastosowania Szybkość parowania: nie ma zastosowania Palność: nie ma zastosowania, mieszanina nie palna Górna / dolna granica palności / wybuchowości: nie dotyczy Prężność par: nie ma zastosowania Gęstość par: nie ma zastosowania Gęstość względna: ok.1,2 g/cm³ Gęstość nasypowa: ok.1,4 g/cm³ Rozpuszczalność: nie rozpuszczalny Współczynnik podziału n-oktanol/woda: nie ma zastosowania Temperatura samozapłonu: mieszanina nie ma tendencji do samozapłonu Temperatura rozkładu: mieszanina nie ma tendencji do rozkładu Lepkość: po zmieszaniu z wodą tworzy gęstą pastę Właściwości wybuchowe: mieszanina nie jest wybuchowa Właściwości utleniające: mieszanina nie ma właściwości utleniających</p>
<p>9.2 Inne informacje</p>	<p>Brak dodatkowych informacji</p>

sekcja 10. STABILNOŚĆ I REAKTYWNOŚĆ

<p>10.1 Reaktywność</p>	<p>Po zmieszaniu z wodą mieszanina twardnieje w stabilną masę, która nie jest reaktywna w normalnych warunkach</p>
<p>10.2 Stabilność chemiczna</p>	<p>Odpowiednio przechowywane produkty na bazie cementu (sekcja 7) są stabilne i mogą być składowane z większością innych materiałów budowlanych. Produkt zmieszany z wodą stężeje tworząc stabilną strukturę, która w normalnych warunkach nie reaguje ze środowiskiem.</p>
<p>10.3 Możliwość występowania niebezpiecznych reakcji</p>	<p>Dodanie sproszkowanego aluminium do mokrej zaprawy cementowej, może powodować wydzielanie wodoru.</p>

10.4 Warunki, których należy unikać	Unikać zawilgocenia – mieszanina ulega stwardnieniu.
10.5 Materiały niezgodne	Kwasy, sole amonowe, aluminium i inne metale nieszlachetne.
10.6 Niebezpieczne produkty rozkładu	Przy składowaniu i posługiwaniu się zgodnie z przepisami żadne nie są znane.

sekcja 11. INFORMACJE TOKSYKOLOGICZNE

11.1 Informacje dotyczące skutków toksykologicznych	Produkty na bazie cementu są wysoce higroskopijne i chłoną wodę z każdego materiału, na którym się znajdują, dlatego należy natychmiast usuwać wszelkie zanieczyszczenia skóry (nie dopuszczać do zastygnięcia produktu na skórze) w celu uniknięcia wysuszenia lub poparzenia skóry.
Drogi narażenia:	
toksyczność ostra – skóra	Test – królik, kontakt 24 godziny, 2,000 mg/kg wagi ciała – brak obrażeń. Bazując na dostępnych danych klasyfikacja nie jest wymagana.
toksyczność ostra – drogi oddechowe	Nie zaobserwowano toksyczności ostrej Bazując na dostępnych danych klasyfikacja nie jest wymagana.
toksyczność ostra – ustna	Na podstawie danych literaturowych nie stwierdzono toksyczności ostrej ustnej . Bazując na dostępnych danych klasyfikacja nie jest wymagana.
Działanie żrące/drażniące na skórę	Cement w kontakcie z mokrą skórą może spowodować zagęszczanie, spękanie, bruzdowanie skóry. Przedłużony kontakt połączony z obcieraniem może wywołać oparzenia.
Poważne uszkodzenie oczu/działanie drażniące na oczy	Cement działa w różny sposób na rogówkę. Przeliczony indeks podrażnienia wynosi 128. Bezpośredni kontakt z cementem może spowodować mechaniczne uszkodzenie rogówki, natychmiastowe lub opóźnione podrażnienie lub zapalenie. Bezpośredni kontakt z większą ilością suchego cementu lub zachlapanie mokrym cementem może spowodować od umiarkowanego podrażnienia (np. zapalenie spojówek) nawet do chemicznego oparzenia i ślepoty.
Działanie uczulające na skórę	Niektóre osoby mogą doświadczyć egzemy po kontakcie z mokrym pyłem cementowym. Może o być spowodowane zarówno wysokim odczynem kwaśno-zasadowym który prowadzi do podrażnienia po dłuższym kontakcie lub reakcją immunologiczną na rozpuszczalny Cr (VI), który może powodować alergiczne podrażnienie skóry.
Działanie uczulające na drogi oddechowe	Nie spełnia kryteriów klasyfikacji
Działanie mutagenne na komórki rozrodcze	Nie spełnia kryteriów klasyfikacji
Działanie rakotwórcze	Nie spełnia kryteriów klasyfikacji
Szkodliwe działanie na rozrodczość	Nie spełnia kryteriów klasyfikacji
Działanie toksyczne na narządy docelowe – narażenie jednorazowe	Pył cementu portlandzkiego może działać drażniąco na gardło i drogi oddechowe. W wyniku narażenia na ekspozycję powyżej określonych limitów może wystąpić kaszel, katar i płytki oddech. Narażenie na pył cementowy może ograniczyć funkcjonowanie układu oddechowego. Wyniki badań nie wystarczają do określenia jednoznacznego poziomu narażenia powodującego efekt negatywny.
Działanie toksyczne na narządy docelowe – narażenie powtarzane	Może wystąpić przewlekła obturacyjna choroba płuc. (POChP) Nasilone efekty mogą wystąpić po narażeniu na wysokie poziomy zapylenia. Nie zanotowano żadnych przewlekłych efektów narażenia na niskie stężenia. Nie spełnia kryteriów klasyfikacji
Zagrożenie spowodowane aspiracją	Nie ma zastosowania – mieszanina nie jest stosowana w formie aerozolu

sekcja 12. INFORMACJE EKOLOGICZNE

12.1 Toksyczność	Efekty ekotoksyczne są możliwe tylko w przypadku rozsypania większych ilości produktu, w szczególności po kontakcie z wodą nastąpić może wzrost wartości pH.
12.2 Trwałość i zdolność do rozkładu	Składniki mieszaniny będące związkami mineralnymi pochodzenia naturalnego, nie ulegają biodegradacji.
12.3 Zdolność do bioakumulacji	Współczynnik bioakumulacji dla związków mineralnych pochodzenia naturalnego nie został oznaczony
12.4 Mobilność w glebie	Nie jest mobilny
12.5 Wyniki oceny właściwości PBT i vPvB	Mieszanina nie generuje ryzyka toksyczności
12.6 Inne szkodliwe skutki działania	Nie stwierdzono

sekcja 13. POSTĘPOWANIE Z ODPADAMI

13.1 Metody unieszkodliwiania odpadów	
Bezpieczne obchodzenie się z odpadami:	Stałe odpady i stwardniały produkt można traktować jak gruz budowlany. Wywóz do miejsc składowania po uzgodnieniu z właściwym urzędem. Posiadacz odpadów ustawowo zobowiązany jest w pierwszej kolejności do poddania ich odzyskowi, a jeżeli z przyczyn technologicznych jest on niemożliwy lub nie jest uzasadniony z przyczyn ekologicznych lub ekonomicznych, to odpady te należy unieszkodliwiać w sposób zgodny z wymaganiami ochrony środowiska oraz planami gospodarki odpadami. Przestrzegać przepisów Ustawy z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach (Dz.U. 2013 nr 0 poz. 21)
Obchodzenie się z odpadami opakowaniowymi:	Przestrzegać przepisów Ustawy Ustawa z dnia 13 czerwca 2013 r. o gospodarce opakowaniami i odpadami opakowaniowymi (Dz.U.2013 nr.0 poz.888) Zanieczyszczone produktem opakowanie potraktować jak produkt.
Kod odpadu:	Produkt: 10 13 82 (<i>Odpady z produkcji spoiw mineralnych – Wybrakowane wyroby</i>) Opakowanie: 15 01 05 (<i>Odpady opakowaniowe – Opakowania wielomateriałowe</i>)

sekcja 14. INFORMACJE DOTYCZĄCE TRANSPORTU

14.1 Numer UN (ONZ)	Nie dotyczy
14.2 Prawidłowa nazwa przewozowa UN	Nie dotyczy
14.3 Klasy zagrożenia w transporcie	Produkt transportowany w oryginalnych opakowaniach nie stwarza zagrożenia podczas transportu. Nie wymaga szczególnego traktowania ani oznakowania w myśl obowiązujących przepisów transportowych.
14.4 Grupa pakowania	Nie dotyczy
14.5 Zagrożenia dla środowiska	Nie dotyczy
14.6 Szczególne środki ostrożności dla użytkowników	Przestrzegać przepisów Ustawy z dnia 1 lipca 2005 r. o zmianie ustawy o przewozie drogowym towarów niebezpiecznych oraz o zmianie niektórych innych ustaw (Dz.U. 2005 nr 141 poz. 1184) wraz z późniejszymi zmianami.
14.7 Transport luzem zgodnie z załącznikiem II do konwencji MARPOL 73/78 i kodeksem IBC	Nie dotyczy

sekcja 15. INFORMACJE DOTYCZĄCE PRZEPISÓW PRAWNYCH

15.1 Przepisy prawne dotyczące bezpieczeństwa, ochrony zdrowia i środowiska specyficzne dla mieszaniny	
• Akty prawne dotyczące klasyfikacji oraz oznakowania opakowań substancji i mieszanin	Zwroty wskazujące rodzaj zagrożenia oraz określające warunki bezpiecznego stosowania mieszaniny niebezpiecznej zgodnie z Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1272/2008 z dnia 16 grudnia 2008 r. w sprawie klasyfikacji, oznakowania i pakowania substancji i mieszanin, zmieniające i uchylające

Wydanie 4.1

niebezpiecznych	dyrektywy 67/548/EWG i 1999/45/WE oraz zmieniające rozporządzenie (WE) nr 1907/2006 (<i>Patrz sekcja 2.1 i 2.2</i>)
Pozostałe obowiązujące akty prawne	<ul style="list-style-type: none"> - Ustawa o substancjach chemicznych i ich mieszaninach z dnia 25 lutego 2011 r. (Dz.U.2011 nr.63 poz.322) wraz z późniejszymi zmianami - Rozporządzenie (WE) nr 1907/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 18 grudnia 2006 r. w sprawie rejestracji, oceny, udzielania zezwoleń i stosowanych ograniczeń w zakresie chemikaliów (REACH), utworzenia Europejskiej Agencji Chemikaliów, zmieniające dyrektywę 1999/45/WE oraz uchylające rozporządzenie Rady (EWG) nr 793/93 i rozporządzenie Komisji (WE) nr 1488/94, jak również dyrektywę Rady 76/769/EWG i dyrektywy Komisji 91/155/EWG, 93/67/EWG, 93/105/WE i 2000/21/WE wraz z późniejszymi zmianami - Rozporządzenie Komisji (UE) 2015/830 z dnia 28 maja 2015 r. zmieniające rozporządzenie (WE) nr 1907/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie rejestracji, oceny, udzielania zezwoleń i stosowanych ograniczeń w zakresie chemikaliów (REACH) - Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 30 grudnia 2004 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny pracy związanej z występowaniem w miejscu pracy czynników chemicznych (Dz.U.2005 nr.11 poz.86) wraz z późniejszymi zmianami - Rozporządzenie Ministra Gospodarki z dnia 21 grudnia 2005 r. w sprawie zasadniczych wymagań dla środków ochrony indywidualnej (Dz.U.2005 nr.259 poz.2173) wraz z późniejszymi zmianami - Oświadczenie Rządowe z dnia 24 września 2002 r. w sprawie wejścia w życie zmian do załączników A i B do Umowy europejskiej dotyczącej międzynarodowego przewozu drogowego towarów niebezpiecznych (ADR), sporządzonej w Genewie dnia 30 września 1957 r. (Dz.U.2002 nr.194 poz.1629) wraz z późniejszymi zmianami - Ustawa z dn. 20 kwietnia 2004 r. o zmianie i uchyleniu niektórych ustaw w związku z uzyskaniem przez Rzeczpospolitą Polską członkostwa w Unii Europejskiej (Dz.U.2004 nr.96 poz.959) wraz z późniejszymi zmianami - Rozporządzenie Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 26 września 1997 r. w sprawie ogólnych przepisów bezpieczeństwa i higieny pracy (Dz.U.1997 nr.129 poz.844) wraz z późniejszymi zmianami - Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 grudnia 2014 r. w sprawie katalogu odpadów (Dz.U. 2014 nr 0 poz. 1923) wraz z późniejszymi zmianami - Rozporządzenie Ministra Gospodarki z dnia 29 stycznia 2013 r. w sprawie ograniczeń produkcji, obrotu lub stosowania substancji i mieszanin niebezpiecznych lub stwarzających zagrożenie oraz wprowadzania do obrotu lub stosowania wyrobów zawierających takie substancje lub mieszaniny (Dz.U. 2013 nr 0 poz. 180) wraz z późniejszymi zmianami - Rozporządzenie Ministra Gospodarki z dnia 10 października 2013 r. w sprawie stosowania ograniczeń wyszczególnionych w załączniku XVII do rozporządzenia nr 1907/2006 (Dz.U. 2013 nr 0 poz. 1314) wraz z późniejszymi zmianami - Ustawa z dnia 9 października 2015 r. o produktach biobójczych (Dz.U. 2015 nr 0 poz. 1926) wraz z późniejszymi zmianami
15.2 Ocena bezpieczeństwa chemicznego	Nie dotyczy mieszanin.

sekcja 16. INNE INFORMACJE

Wykaz zwrotów H:	<p>H335 – Może powodować podrażnienie dróg oddechowych.</p> <p>H315 – Działa drażniąco na skórę.</p> <p>H318 – Powoduje poważne uszkodzenie oczu.</p> <p>H317 – Może powodować reakcję alergiczną skóry.</p>
Skróty:	<p>numer CAS – Chemical Abstract Service number</p> <p>PBT – Trwały, zdolny do akumulacji i toksyczny</p> <p>vPvB – bardzo trwały i o bardzo dużej zdolności do akumulacji</p> <p>numer WE – numer przypisany substancji chemicznej w Europejskim Wykazie Istniejących Substancji o Znaczeniu Komercyjnym (EINECS - ang. European</p>

	<p>Inventory of Existing Chemical Substances), lub numer przypisany substancji w Europejskim Wykazie Notyfikowanych Substancji Chemicznych (ELINCS - ang. European List of Notified Chemical Substances), lub numer w wykazie substancji chemicznych wymienionych w publikacji "No-longer polymers"</p> <p>rozporządzenie REACH – Rozporządzenie dotyczące Rejestracji, oceny, udzielania zezwoleń i stosowania ograniczeń w zakresie chemikaliów.</p> <p>Substancja/mieszanina CMR – substancja/mieszanina rakotwórcza, mutagenna, działająca szkodliwie na rozrodczość.</p> <p>NDS - Najwyższe dopuszczalne stężenie</p> <p>NDSch - Najwyższe dopuszczalne stężenie chwilowe</p> <p>NDSP - Najwyższe dopuszczalne stężenie pułapowe</p> <p>vPvB - (Substancja) Bardzo trwała i wykazująca bardzo dużą zdolność do bioakumulacji</p> <p>PBT - (Substancja) Trwała, wykazująca zdolność do bioakumulacji i toksyczna</p> <p>PNEC - Przewidywane stężenie niepowodujące skutków</p> <p>DN(M)EL - Poziom niepowodujący zmian</p> <p>LD50 - Dawka, przy której obserwuje się zgon 50% badanych organizmów</p> <p>LC50 - Stężenie, przy którym obserwuje się zgon 50 % badanych organizmów</p> <p>LOEC - Najniższe stężenie wywołujące dający się zaobserwować efekt</p> <p>NOEL - Najwyższe stężenie substancji, przy którym nie obserwuje się efektów</p> <p>RID - Regulamin dla międzynarodowego przewozu kolejami towarów niebezpiecznych</p> <p>ADR - Umowa europejska dotycząca międzynarodowego przewozu drogowego towarów niebezpiecznych</p> <p>IMDG - Międzynarodowy Kodeks Morski Towarów Niebezpiecznych</p> <p>ICAO/IATA - Organizacja Międzynarodowego Lotnictwa Cywilnego/Międzynarodowe Zrzeszenie Przewoźników Powietrznych</p> <p>UVCB - Substancje o nieznanym lub zmiennym składzie, złożone produkty reakcji lub materiały biologiczne</p> <p>DSB – dopuszczalne stężenie w materiale biologicznym</p> <p>GHS01-09 – piktogramy GHS wg załącznika V do CLP</p> <p>Flam. Liq. - Substancja ciekła łatwo palna</p> <p>Acute Tox. - Toksyczność ostra</p> <p>Skin Corr. - Działanie żrące na skórę</p> <p>Skin Irrit. - Działanie drażniące na skórę</p> <p>Eye Dam. - Poważne uszkodzenie oczu</p> <p>Eye Irrit. - Działanie drażniące na oczy</p> <p>Resp. Sens. - Działanie uczulające na drogi oddechowe</p> <p>Skin Sens. - Działanie uczulające na skórę</p> <p>Muta. - Działanie mutagenne na komórki rozrodcze</p> <p>Carc. - Rakotwórczość</p> <p>Repr. - Działanie szkodliwe na rozrodczość</p> <p>STOT SE - Działanie toksyczne na narządy docelowe – narażenie jednorazowe</p> <p>STOT RE - Działanie toksyczne na narządy docelowe – powtarzane narażenie</p> <p>Asp. Tox. - Zagrożenie spowodowane aspiracją</p> <p>Aquatic Acute - Stwarzające zagrożenie dla środowiska wodnego, zagrożenie ostre</p> <p>Aquatic Chronic - Stwarzające zagrożenie dla środowiska wodnego, kat. Przewlekła</p>
Niezbędne szkolenia:	Osoby uczestniczące w obrocie produktem powinny być przeszkolone w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy.
Ograniczenia w stosowaniu:	Nie dotyczy
Inne:	<ul style="list-style-type: none"> • Mieszanina zgłoszona do Inspektora do Spraw Substancji Chemicznych. • Zwrot EUH208 – Zawiera cement. Może powodować wystąpienie reakcji alergicznej, zgodnie z art. 27 rozporządzenia CLP oraz pkt. 2.8 załącznika II do CLP występuje w klasyfikacji w postaci zwrotu H317, więc jego treść nie musi być powielana na opakowaniu. • Zgodnie z definicją zawartą w Rozporządzeniu (WE) nr 1907/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady, produkt ten jest mieszaniną i nie podlega obowiązkowi rejestracji w systemie REACH.

Wydanie 4.1

	<ul style="list-style-type: none"> • Zgodnie z Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1272/2008, po dniu 1 czerwca 2015r. mieszaniny są klasyfikowane, oznakowane i pakowane zgodnie z w/w Rozporządzeniem CLP • Cement jest mieszaniną. Mieszaniny nie są objęte obowiązkiem rejestracji. Klinkier jest wyłączony z obowiązku rejestracji (Art.2.7 (b) załącznik V.10 REACH)
<p>Źródła danych, na podstawie których powstała niniejsza karta charakterystyki:</p>	<p>Informacje zawarte w niniejszej karcie są zgodne z obecnym stanem wiedzy i zostały zebrane pod kątem wymagań bezpieczeństwa, nie stanowiąc jednocześnie gwarancji własności produktu. Karta ta nie zwalnia użytkownika produktu z przestrzegania wszystkich norm prawnych, administracyjnych i przepisów odnośnie produktu, higieny i bezpieczeństwa pracy.</p> <p>Podczas tworzenia karty korzystano z biblioteki CPWR (The Center for Construction Research and Training) oraz ECA (European Cement Association - Cembureau)</p>
<p>Zmiany dokonane w karcie w przypadku aktualizacji:</p>	<p>Zmiany w karcie charakterystyki względem wcześniejszego wydania zaznaczono w tekście takim znakiem: </p>